

GARANCIA

AZ AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY KKV FEJLESZTÉSI MELLÉKLETE A KISTERMELŐK LAPJÁHOZ

KEDVEZMÉNYES HITELEK ÉS KISZÁMÍTHATÓ TÁMOGATÁSOK

Az agrárszektor a nemzetgazdaság egyik meghatározó területe. A Kormány többek között kedvezményes finanszírozási formák alkalmazásával segíti az ágazat fejlődését, emellett meghatározó az uniós és nemzeti támogatások szerepe is. A támogatási rendszerben 2012-ben fontos változások következtek be, továbbá az uniós rendszer 2014 utáni átalakulása is alapvető hatással lesz az agrárágazatra. E témakörökről beszélgettünk Czerván Györggyel, a Vidékfejlesztési Minisztérium agrárgazdasáért felelős államtitkárával.

Hogyan ítéli meg az agrárium szerepét?

Magyarországot természeti adottságai, a meglévő szakmai hozzáértés predesztinálják arra, hogy mezőgazdasága húzóágazat legyen. Ezt bizonyítja exportteljesítményünk is. A vidék hosszútávú életképességének megőrzése érdekében kiemelt a kisgazdaságok, a családi gazdaságok szerepe, hiszen a mezőgazdaság nem csak termelési folyamat, de megélhetés, életforma is egyben. Szerepük akkor nőhet, ha a termelői pozíciók erősítésére szélesebbé és mélyebbé válnak a termelői együttműködések, képessé válnak feldolgozni mindazt, amit megtermelnek. Ezt szolgálja a vidékfejlesztési stratégiánk, melyre alapozva dolgozzuk ki a birtokpolitikával, az egyes ágazatok fejlesztésével, az európai uniós és hazai támogatások felhasználásával,

a finanszírozást segítő hitellehetőségekkel kapcsolatos intézkedéseinket.

Hogyan használhatók ki az ágazatban rejlő lehetőségek?

Növelni kell termékeink hozzáadott értékének tartalmát. Ehhez szükség van a magyar mezőgazdasági termékek legnagyobb felvásárlója, a hazai élelmiszeripar helyzetének stabilizálására. Ösztönözni kell az alapanyag termelést, az elsődleges és másodlagos feldolgozást, a kiszérelést egységbe szervező integrációk működését. Így lehetővé válik, hogy növeljük az export hozzáadott-érték tartalmát is. Különös figyelmet kell fordítanunk néhány fontos exportcikk piaci biztonságára, mint például a méz, a libamáj, a csemegekukorica vagy a nyúl.

„Növelni kell termékeink hozzáadott értékének tartalmát. Ösztönözni kell az alapanyag termelést, az elsődleges és másodlagos feldolgozást.”

Czerván György

Milyen az agrárfinanszírozás helyzete?

A mezőgazdaság természetéből fakadóan a bevételek és a kiadások időben sokszor jelentős eltéréssel jelentkeznek. A jellemzően tőkeszegény magyar mezőgazdasági vállalkozások külső finanszírozási forrásokra szorulnak. A gazdasági válság ellenére a mezőgazdaság elmúlt években erősödő teljesítményének hatására nőtt a bankok hitelnyújtási hajlandósága az ágazatban, de a kockázati felárak és fedezeti elvárások még mindig magasak, noha a csődráta és hitelek bedőlési aránya itt a legalacsonyabb. Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) által nyújtott, 85%-os állami viszontgaranciával biztosított készfizető kezességvállalásban is van tartalék a hitelhez jutás segítésében.

A Kormány hogyan segíti a finanszírozási problémák megoldását?

A Darányi Ignác Terv keretében társfinanszírozásban nyújtható nemzeti támogatások mellett, az agrárium finanszírozását a Kormány eddig döntően az MFB Zrt. refinanszírozásában a hitelintézetek által nyújtott hitelprogramok indításával, kisebb részben a kereskedelmi banki hitelek kamattámogatásával, és az AVHGA finanszírozásba történő fokozottabb bevonásával segítette. Több kedvezményes hitelprogram indult, illetve került módosításra. Ezek egy része a forgóeszköz finanszírozást (Agrár Széchenyi Kártya Folyószámlahitel, MFB Agrár-forgóeszköz, Agrár Forgóeszköz Vis Maior, Új Magyarország TÉSZ Forgóeszköz Hitelprogram), másik része a beruházási célú hitelfelvételt segíti (Új Magyarország Agrárfejlesztési Hitelprogram). Ezeknek 2-5 százalékpontos kamatelőnyük van a piaci hitelekhez képest.

A hitelprogramok feltételrendszerét a termelők igényeihez igazodva alakítjuk. A TÉSZ Forgóeszköz Hitelprogram futamideje két évvel kitolódik, mérséklődnek az MFB Élelmiszeripari Bankgarancia Program díjai, bővítettük az MFB Agrár Forgóeszköz Hitelprogramot tenyészállatvásárlási opcióval és elérhetővé tettük a nagyvállalkozások számára is. A hitelprogramok, a kedvezményes készfizető kezességvállalás főként csekély összegű (de minimis), vagy a mezőgazdasági csoportmentesség hatálya alá tartozó állami támogatásra támaszkodnak. Ám e programok csak az agrárgazdaság viszonylag kis hányadát érik el. Ezért a Kormány foglalkozik az állami közreműködés növelésének lehetőségeivel, akár egy az agrárágazat finanszírozását szolgáló hitelintézet létrehozásával is.

Hogyan épül fel az agrárágazat támogatási rendszere?

A hazai támogatási rendszert két nagy részre lehet osztani: a közösségi és a nemzeti forrásból finanszírozottra. A közösségi részbe tartozik az egységes területalapú támogatási rendszer (SAPS),

valamint az úgynevezett különleges és elkülönített támogatási jogcímek. Nemzeti forrásból finanszírozottak a közvetlen kiegészítő nemzeti támogatások (top up) és az egyéb nemzeti támogatások.

A SAPS a 2004-ben csatlakozott tagállamok számára alkalmazható támogatási rendszer. Ez, a régi tagállamokban alkalmazotthoz képest egyszerűbb, a támogatható mezőgazdasági területre egységesen szétterített, azonos hektáronkénti támogatást jelent. Mértéke 2004-től fokozatosan növekszik, 2013-ra éri el a hazánk számára megállapított 100%-os szintet. A 2012. évi támogatás 310 Mrd Ft (64 000 Ft/ha) körül fog alakulni, amely 2013-ra kb. 340 Mrd forint, közel 70 000 Ft/ha-ra emelkedhet.

Az Unió lehetővé tette, hogy amíg el nem érjük az említett 100%-os támogatottsági szintet, nemzeti forrásból azt kiegészíthessük. Ilyen top up támogatást a 2012. évre lehet utólagra nyújtani. A Bizottság által jóváhagyott kereteken belül a támogatás mértéke a mindenkori nemzeti költségvetési helyzettől függ. Az idén kifizetett, 2011. évi top-up összesen közel 24 milliárd forint volt. A 2012. évi top-up mérték még nem ismert, annak forrása a 2013. évi költségvetés.

A különleges támogatások alapja az Unió által részünkre megállapított támogatás felső határa, amelyből 10 százalékot (mintegy 130 millió eurót) különítünk el, s célzottan fizetünk ki. A kisebb részét termeléshez kötötten a tej és a rizs, a nagyobb részét a termeléstől elválasztva a húsmarha, a juh, a dohány és a zöldség-gyümölcs ágazatban szerkezetátalakítási programokon keresztül, valamint biztosítási díjtámogatásként folyósítjuk.

Mi változott 2012-ben a támogatási rendszerben?

2012-ben a támogatási rendszert alapvetően két jelentős változás érinti. Egyrészt a csökkenő és megszűnő nemzeti kiegészítő támogatások (top up) jogcímeinek kiváltása, másrészt a moduláció eredményeként megjelenő támogatáscsökkentés. Mindkettő alapja, hogy hazánk 2012-ben elérte a közösségi forrásból számunkra megítélt támogatási szint 90%-át.

Mivel a nemzeti top up jogcímek, jelentős ágazatokat érintenek, a kieső támogatások pótlására szükség van. Ezért került kibővítésre az EU által engedélyezett úgynevezett különleges támogatások rendszere. Már korábban is működött a különleges tejtámogatás, a dohány és a zöldség-gyümölcs szerkezetátalakítási program. E jogcímek egészültek ki most a különleges rizstámogatással, a kérésű szerkezetátalakítási programmal, a biztosítási díjtámogatás rendszerével. Az összes jogcímre közel 131 milliárd euró, azaz 40 milliárd forint kerül felosztásra.

Egy 2009. évi európai uniós jogszabály módosította az évente növekvő mértékű támogatás átcsoportosítási rendszerét. 2012-ben, a régi

tagállamok esetében, a gazdálkodónkénti közvetlen támogatások 5.000 euró feletti részének 10%-át elvonják és vidékfejlesztési célok finanszírozására használják fel (ez a moduláció). Ez Magyarországot, a 90%-os támogatási szint miatt nem érinti, de 300.000 euró felett már 4%-os elvonást kell alkalmaznunk. A moduláció a hazai termelők csekély hányadát érinti.

Mi várható 2014-től?

Az Európai Bizottság által ismertetett, a KAP 2014 utáni helyzetét tárgyaló jogszabálytervezet alapján átalakulna a közvetlen támogatások rendszere: alaptámogatásra és kiegészítő támogatásokra osztódna. Ezen belül meg kell különböztetni a tagállam számára kötelező és az önkéntesen választható elemeket.

A leendő alaptámogatás lényegében felváltja a SAPS-t, ennek új jogosultságai 2014-től kerülnek kiosztásra. Alaptámogatást csak aktív gazdálkodó vehetne igénybe, aki mezőgazdasági tevékenységet folytat és rendelkezik jogosult területtel. Az alaptámogatás összege attól függően változik, hogy milyen önkéntesen választható kiegészítő elemeket alkalmaz a tagállam és milyen mértékű forrást különít el a kötelezően alkalmazandó jogcímek finanszírozására. Több kötelező kiegészítő jogcím lesz. A közvetlen támogatások 30%-át környezetvédelmi intézkedésekhez kötötten kell felhasználni. Az így elnyerhető „zöld” támogatás feltételei a terménydiverzifikáció, az állandó legelő fenntartása üzemszinten, és az ökológiai gazdálkodás a gazdaság minimum 7%-án. A tagállam éves pénzügyi keretének 2%-át különítheti el fiatal gazdálkodóknak járó támogatásra.

A tagállami döntés alapján a kedvezőtlen adottságú területek gazdálkodói kaphatnak támogatást, mégpedig a közvetlen támogatás 5%-át. Szintén tagállami döntéstől függően alkalmazandó egyes érzékeny ágazatok esetében a termeléshez kötött támogatási konstrukció, melyre az éves pénzügyi keret 5-10%-áig lehet forrásokat elkülöníteni. Új elem a támogatási felsőhatár (capping) bevezetése: 150.000 euró felett a közvetlen támogatási összeg fokozatosan csökken, 300.000 euró felett már 100%-kal, de az elvonás alapját képező összeg az alkalmazottak után fizetett bérekkel és annak járulékaival csökkenthető.

Mi a magyar álláspont a változásokkal kapcsolatban?

Alapvető, hogy a közvetlen támogatások forrásai a 2007-2013-as szinthez képest ne csökkenjenek, az érzékeny ágazatok és a gazdaságilag sérülékeny területeken a termelés fenntartásához elegendhetlen termeléshez kötött támogatási opció minél nagyobb arányban alkalmazható legyen, és a bevezetésre kerülő változások ne jelentsenek aránytalan hátrányt, adminisztratív terheket sem az országnak, sem a termelőknek.

JAVULÓ PÁLYÁZATI LEHETŐSÉG MIKROVÁLLALKOZÁSOK SZÁMÁRA

Várhatóan még 2012-ben megnyílhatnak az ötezer fő alatti településeken működő mikrovállalkozások számára az Új Széchenyi Terv (ÚSZT) gazdaságfejlesztési operatív programjának (GOP) támogatási konstrukciói. Az uniós területi lehatárolás miatt ezek a cégek eddig csak az Új

Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) keretében juthattak forráshoz.

A változással jól járnának a vállalkozások, hiszen a nagyobb kerettel rendelkező GOP konstrukciókhoz is hozzáférnének, ugyanakkor a GOP források felhasználási aránya is

javulhatna. Az egyszerűbb eljárásrend gyorsíthatja a támogatások felhasználást, illetve az érintett nem agrár főtevékenységű vállalkozások hozzájuthatnak az uniós, kedvezményes hitel- és garanciaprogramokhoz is.

Az ÚMVP irányító hatóságaként működő vidékfejlesztési tárca a jelenleg futó mikrovállalkozás-fejlesztési projekteket még befefejezi, az e célra rendelkezésre álló keret idén egyébként is kimerülne. A jövőben a GOP-forrásokra pályázóknak kell majd nyilatkoznuk, hogy nem igényelték ÚMVP-s támogatást.

Az elképzelést már az Európai Bizottság is jóváhagyta. A vonatkozó jogszabály várhatóan rövidesen megjelenik a Magyar Közlönyben.

**Széchenyi Agrár kártya
„Jövet-menet”**

BusinessCard
TakarékBank
KÁRTYA
MasterCard

MAGYAR TAKARÉK
A HAZAI BANK

Egy mozgásban lévő bank,
a mozgásban lévőknak

www.magyar-takarék.hu

EGYEZTETÉSEK A NAGY HASZON- BÉRLŐKKEL

A Nemzeti Földalapkezelő Szervezet a kormány Birtokpolitikai Irányelveivel összhangban 2012. április végéig 16 ezer hektár állami földre már megkötötte a haszonbérleti szerződést több mint 400 haszonbérleti pályázóval. A bérbe adott területek átlagos mérete 37 hektár volt.

A haszonbérleti pályáztatás fő célja a kis és közepes családi vállalkozások, valamint az állattartó gazdálkodások megerősítése. Ennek megfelelően a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet az eljárásnál a helyben lakó, életvitelszerűen mezőgazdasági tevékenységet folytató termelőket hozza helyzetbe, és a haszonbérbe adást állattartáshoz köti. A pályázók lakhelye, illetve székhelye nem lehet az érintett termőföld 20 km-es körzeténél távolabb. A meghirdetett földek átlag mérete 25 hektár, amelyet a nyertes pályázók 20 évre kapnak haszonbérbe.

A Nemzeti Földalapkezelő Szervezet megkezdi a tárgyalásokat a nagy földhasználókkal azokról a területeikről, amelyek a működésükhöz, az alaptevékenységükhöz - például meglévő állattartó telepek, kertészetek, vetőmag üzemek kiszolgálása - nem feltétlenül szükségesek. E területeket is be lehet majd vonni a további haszonbérleti pályáztatásba, annak érdekében, hogy a kis és közepes vállalkozások, családi gazdálkodók földhöz jutási lehetőségei javuljanak.

INTENZÍV TERMELÉS - ÖNTÖZÉSSEL

Hazánk földrajzi adottsága révén a magyar mezőgazdaság óriási lehetősége az öntözés. Ezzel mindenki egyetért, ám a valóság egészen más: az öntözhető terület csupán piciny részén élünk ezzel a természettől kapott ajándékkal. A gazdaságpolitika soha nem támogatta jelentőségének megfelelően ezt a művelési módot, pedig az intenzív gazdálkodás el sem képzelhető öntözés nélkül. Példa erre a nagyrévi központtal tevékenykedő Cibakert Kft., amely vállalkozás több helyen folytat öntözéses növénytermesztést, elsősorban szántóföldi zöldségtermesztést. A vállalkozásról, illetve gazdálkodásukról kérdeztük Subicz Ferenc ügyvezető igazgatót.

Ahhoz, hogy megértsük a vállalkozás jelentőségét, vissza kell mennünk a kezdetekig, vagyis a rendszerváltozásig, amely időkről az ügyvezető a következőket mondta.

- A vállalkozás kalandosnak is mondható története rendszerváltáskor a cibakházi térszében kezdődött, amikor a termelőszövetkezetekre ráomlott a politikai és gazdasági változás minden negatívuma, s ottmaradtunk mi, szakemberek, dolgozók a legnagyobb bizonytalanságban. Mit tehattünk? Ment az ötletelés, hogy egy pénzügyi válság kellős közepén, a hitelképtelen térszéből miként lehet tovább folytatni a tevékenységet a megélhetésünkért. Akkor én is javasoltam, hogy csináljunk önálló kft.-ket, amelyek tiszta lappal indulva, talán finanszírozhatók lesznek. Munkatársaimmal 1993-ban meg is alapítottuk a Cibakert Mezőgazdasági Kft.-t. Próbáltunk élni az igen korlátozott lehetőségeinkkel, első lépésként finanszírozó bankot kerestünk. És itt álljunk meg egy pillanatra. A cég megalakulásától kezdve a Budapest Bank ügyfelei voltunk, és vagyunk ma is. Egyedül ez a bank adott nekünk

hitelt. Egy új társaságnak, ingatlan nélkül, minden vagyon hiányában. Jártam a bankokat, hogy vajon ki lát bennünk valamilyen lehetőséget, egyedül a Budapest Bank állt velünk szóba. Igaz, hogy 300%-os fedezetű készfizető kezességet kértek, amit a Székesfehérvári Hűtőipari Rt. - akkor a legfontosabb partnerünk - meg is adott, de lényeg az, hogy adtak hitelt, mert nélkülik most nem lenne ez a vállalkozás. Később a támogatott beruházási hitelekhez az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítványtól is igényeltünk és kaptunk kezességet.

Cibakházán az állattenyésztésben és a növénytermesztésben létrehozott másik két Kft.-vel együtt a szövetkezetből bérelt eszközökkel dolgoztunk igen komoly bérleti díjakért, a szövetkezet pedig a bérleti díjakból és az amortizációs költség megtérülése révén három év alatt az adósságot a büntető kamatokkal együtt visszafizette. Amint a szövetkezet rendbejött, úgy gondoltuk, hogy a bérleti díjak magas szintjére hosszú távon nem alapozhatjuk tevékenységünket, ezért kénytelen voltam én is változtatni az életemen.

- A szomszéd nagyrévi térsz felszámolás alá került, látszott, hogy mi lesz a vége, ezért a telephelyet bérbé vettük elővásárlási joggal. 1996-ban költöztünk ide. Mivel nekem és a társaimnak a kertészetben voltak tapasztalataink, szaktudásunk, piaci kapcsolataink, nyilvánvalóan ebbe az irányba indítottuk önálló életünket, és a szántóföldi zöldségtermesztést vittük tovább. Tudni kell, hogy a kertészeti termelés nem képzelhető el öntözés nélkül. Ezért mi a tönkrement nagyrévi gazdaságtól csak az öntözhető területeket béreltük, és öntöző berendezéseket vásároltunk.

- Volt elegendő terület?

- Nagyon gyorsan szembetaláltuk magunkat a hazai valósággal. Itt, Nagyréven csak 190 hektár terület volt, ráadásul több darabban. A piaci kapcsolataink, a konzervgyárak, hűtőházak nagyobb mennyiségű, egységes árut igényeltek, amihez ez a terület kevésnek bizonyult. Nem volt más megoldás, mint kiépíteni egy integrációt, ami azt jelenti, hogy szakmai tudásunkat, piaci kapcsolatainkat felajánlva Békés megyét, Hajdú-Bihart, Csabacsúdtól Kabáig járva szerveztük a termelést. Saját nevünkben szerződünk a különböző feldolgozó üzemekkel, tőlük kaptuk a vetőmagot, ami akkor nagy kedvezmény volt, rendkívül szorosan felügyeltük a termesztési technológiát, a termést a saját, illetve a bérelt gépekkel betakarítottuk, s megszerveztük a szállítást. Az árbevétel rajtunk keresztül jutott el a termelőkhöz. Mindenki jól járt, a termelő piacot, szakmai biztonságot, mi pedig lehetőséget és munkát kaptunk. Az igazsághoz tartozik, hogy akkor még a szántóföldi zöldségtermesztés jövedelemtermelő képessége lényegesen magasabb volt, mint a gabonáé és az ipari növényké.

Akkor nagy változások zajlottak a feldolgozóiparban is. Volt amelyik cég fizetéseketlené vált, vagy megszűnt. Több közülük külföldi tulajdonba került. Amint az ügyvezető elmondta, ez a cég sem nélkülözötte a nehézségeket.

- Gyakorlatilag kapcsolatban álltunk az ország összes feldolgozó üzemével, szívesen dolgoztak velünk, mert jó minőségű nyersanyagot és termelési biztonságot kaptak. A pénz viszont nehezen mozgott. A kilencvenes évek elején sok

„... eredményeinket mindig visszaforgattuk, újabb gépeket vásároltunk, korszerű technikát szereztünk be, próbáltunk megerősödni.”

Subicz Ferenc

bizonytalanság volt a feldolgozóiparban a szoros tulajdonosváltás miatt. Később, ahogy megnyíltak a hűtő- és konzervipar előtt a piacok, úgy nőttünk mi is. Évente olyan 150-200%-os növekedést produkáltunk árbevételben, és pénzügyileg is eredményesek voltunk. Az így realizált eredményeinket mindig visszaforgattuk, újabb gépeket vásároltunk, korszerű technikát szereztünk be, próbáltunk megerősödni. Hitelekhez is könnyebben hozzájutottunk.

Végül is évről-évre megerősödvé jöttek ki ebből a harcból. Mi volt a titka? - kérdeztük Subicz Ferenc ügyvezetőtől.

- Nincsen nagy titok és különleges taktika sem, egyszerűen a megtermelt jövedelmet visszaforgattuk, igyekeztünk a saját művelésű területeinket szaporítani és rengeteget dolgoztunk. Próbáltunk újabb öntözhető földeket szerezni. Csak az öntözésre berendezett területeket igyekeztünk bérbe venni, vagy megvásárolni. Az öntözőberendezéseket és infrastruktúrát kijavítottuk-pótoltuk. Nagyréven a szomszéd gazdasággal közösen megvásároltuk az államtól azt az AC telepet, ami közel 1600 ha területet lát el vízzel. Kétpón az integrációnk alapján kialakult kapcsolatból szintén a helyi tévesz felszámolása révén a felszámolókat javasolták, hogy mivel integrátorok is vagyunk, próbáljunk valamit kezdeni az értékesítésre kerülő vagyontárgyakkal. A hitelező bankjuk is minket választott. Kaptunk tőkepótló hitelt, amivel a banki jelzáloggal terhelt eszközöket megvásárolhattuk, így a bank is jól járt. Egy romhalmoz volt az egész. Elhanyagolt területek, olyan lineár öntözőberendezésekkel, amelyeket öt-hat éve nem használtak, a motorok kipufogójában madarak fészkeltek... Ismét óriási energiákat kellett megmozgatni, mire nagy erőfeszítéssel 2005-re befejeztük a rekonstrukciót, 400 millió forintot ráköltöttünk a kétpói telephelyre és az öntözőrendszerek rekonstrukciójára. 100 milliós telephely rekonstrukciós és 45 milliós SAPARD támogatás igénybevételével igényesen, szépen kialakítottuk

a teljes infrastruktúrát, szárítót, tisztítót, raktárakat építettünk. Itt is csak az öntözhető területeket vettük bérbe a tulajdonosoktól és rendbe tettük a területeket. Végül 2004-ben Kétpó mellett, Kuncsorbán vásároltunk meg egy tönkrement kft.-t, hogy a földbérleti szerződések folyamatosak maradjanak. Erre azért volt szükség, mert ezt megelőzően ettől a gazdaságtól három lineár öntözőberendezés került hozzánk tartozás fejében. Kuncsorbán is a berendezések és a földek teljes rekultivációja következett be. Ezekkel együtt most már a Cibakert Mezőgazdasági Kft. 11 lineár alatt összesen 2400 ha területen termel, amiből 300 ha-t tesz ki a kisebb termelőkkel kialakított integráció, s 2100 ha a saját kockázatra művelt bérlemény. Közben az integrációt lépésről lépésre visszafejlesztettük, mert a gabona és ipari növények jövedelempozíciója megközelítette az ipari zöldszén-növényekét.

- A vezérnövények a szántóföldi zöldségek: zöldborsó, zöldbab, csemegekukorica, fejtett bab, hibridkukorica vetőmag, vetőmagborsó. A vetésváltás miatt be kellett hozni az őszi búzát, rosszabb minőségű, vagy laposabb területekre takarmánykukoricát, napraforgót vetünk. A 2010-es belvizes évben kezdtünk el őszi káposztarepcét termelni ott, ahol csak későn, júliusban tudtunk rámenni a talajra, s újabban a szójával is próbáljuk hasznosítani ezeket a területeket. Igyekszünk minél jobban kihasználni az öntözés adta lehetőségeit, az őszi vetésű és a korai betakarítású növények után részben másodvetésben is termelünk, ezért ezeken a területeken átlagosan másfélszeres a területhasznosítás. Növénytermesztésünket az AKG keretein belül folytatjuk nagy figyelmet fordítva a talajaink és környezetünk megőrzésére. Telephelyeink, útjaink csatornáink mindig ápoltak és tiszták. Minden jogszabályt betartva hívei vagyunk a biztonságos és ellenőrzött élelmiszertermelésnek, ezért 2000-tól HACCP, 2005-től pedig EUREPGAP (ma GLOBALGAP) szabvány szerint

termelünk. Ezek alapján 2007-ben megpályáztuk és megnyertük a Magyar Agrárgazdasági Minőség Díjat. Munkát és jövedelmet adunk 60 dolgozónak, tisztességesen fizetjük a hatalmas adóterheket, amik lényegesen meghaladják a kapott támogatásokat. A Cibakert Mezőgazdasági Kft. integrációjából alapítottuk meg 2002-ben a Cibakert TЭСZ Zöldségtermelői Szövetkezetünket és szintén ebben az évben hoztuk létre a Cibakert Mag Kft.-t, ami jelentős vetőmag termelő, feldolgozó és kereskedő cég borsó és csemegekukorica vetőmag vonatkozásában. A jövőről, a tervekről is kérdeztük az ügyvezetőt, aki most nem a nagy ívű fejlődésről beszélt. - Egy kissé elbizonytalanodtunk, aminek fő oka a földtulajdon körüli megoldatlan jogi helyzetek tömege. Most kb. 500 földtulajdonossal vagyunk haszonbérleti jogviszonyban. Ez a szám az öröklődés révén csak növekszik, mivel nálunk a nyugat-európai országoktól eltérően nem egy családtag örökölheti a földet, hanem osztják az örökösök között. Így aztán földtulajdonosaink Tanzániától Kanadáig mindenütt vannak, a terület pedig sok esetben néhány aranykorona értékű. Aztán tudok olyanokról is, akik várják, hogy külföldinek adhassák el a földjüket az ott jellemző áron. A mi gondunk csupán annyi, hogy rengeteg pénzt beruháztunk az öntözésbe, a vízjogokba, műtárgyakba, berendezésekbe, gépekbe, belvíz elvezető rendszerek kiépítésébe, telephelyekbe és még sorolhatnám... Egyrészt a nagy számok törvényében bízhatunk, vagyis marad annyi bérlemény, amennyin gazdaságosan tudunk termelni, másrészt mind a bérleti díjakat, mind a szolgáltatásokat illetően igyekszünk versenyképesek maradni. Természetesen jelentős saját földterülettel is rendelkezünk, végső soron mi is alakíthatunk családi gazdaságot szétbontva azt a nagyüzemet, ami most nagyon szépen és hatékonyan működik, de érthetően ehhez nincs sok kedvünk. Próbálunk alkalmazkodni, ahogy azt eddig is tettük.

JÖVEDELEMKIEGÉSZÍTŐ PROGRAMOK VIDÉKEN

A Vidékfejlesztési Minisztérium együttműködve a Kisállattenyésztési Kutatóintézettel, a Génmegőrzési Koordinációs Központtal, a Tetrabbit Kft-vel és a Nemzeti Agrárszaktanácsadási, Képzési és Vidékfejlesztési Intézettel öngondoskodási programokkal segíti a vidéken élőket. Az állam 50 millió forint jövedelemkiegészítő támo-

gatást biztosít a programok lebonyolításához. Az egyik program a kiváló minőségű magyar baromfitermékek előállítására irányul, a másik a „Nyúl-unk a munkáért” elnevezésű nyúltenyésztési program.

A Hungarikum Baromfitermékek falu program célja a régi magyar baromfifajták megőrzése természetes élőhelyükön. A program a helyi lakosság önellátását is segíti. Az induláskor 100-150 család bevonását tervezik az Egerág, Megyer, Mátraverebély és Újkígyós környéki településeken. Az állatok kihelyezését a Kisállattenyésztési Kutatóintézet szervezi. A harmadik év végére a szaporodó szárnyasokból 1200 családhoz juthat baromfi. A „Nyúl-unk a munkáért” programot 2011-

ben hirdette meg a Zika Szövetkezet és a Nagyhajmási Gazdaszövetkezet hátrányos helyzetű családok 10-16 éves gyermekeinek. Az akció több száz család megélhetési gondjain enyhít. 2011 szeptemberében 13 hátrányos helyzetű falu 250 családja kapott ingyen nyulat és takarmányt.

A program ebben az évben kibővül: az őshonos magyar fajtákból tenyésztőtelepeket alakítanak ki, amelyek génmegőrzési központként működnek, és ellátnak a családokat nyulakkal. Emellett több új térségi anyanyúl-telepet hoznak létre, és évente kétszer 80-100 családhoz helyeznek ki tenyésznyulakat. Erre támaszkodva, három éven belül több mint 1000 család állíthat elő nyúlhúst.

UNIÓS OLTALOM ALATT A MAGYAR KAMILLAVIRÁG

Az Európai Bizottság bejegyezte az „Alföldi kamillavirágzat” elnevezést az oltalom alatt álló eredetmegjelölések és földrajzi jelzések nyilvántartásába. A Bizottság jelenleg több mint 1000 bejegyzett elnevezést tart nyilván. A nyilvántartásba vétel védelmet biztosít az elnevezés használatával való visszaélések ellen, mivel a bejegyzett elnevezést más európai uniós ország nem használhatja. Az eredet megjelölése valamennyi európai fogyasztó számára egyértelművé teszi, hogy a termék sajátos jellege annak földrajzi származásából fakad. A bejegyzés napjától kezdődően valamennyi „Alföldi kamillavirágzat” elnevezéssel forgalomba hozott termék címkéjén – összhangban a termékre vonatkozó leírással – meg kell jelennie az oltalom alatt álló eredetmegjelölésnek és az uniós szimbólumnak.

Az uniós nyilvántartás immár tíz magyar földrajzi árujelzőt tartalmaz. A kamillavirágzat mellett a szegedi (téli)szalámi, a budapesti téliszalámi, a csabai kolbász/csabai vastagkolbász és gyulai kolbász/gyulai páros kolbász, valamint a hajdúsági torma, a makói (vörös)hagyma, a gönci kajsziarack, a szegedi paprika és a magyar szürkemarhahús szerepel a listán.

AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY

A vidékért kezekedünk

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány valamennyi vidéki kis- és közepes vállalkozás, családi gazdálkodó, östermelő, számára nyújt készfizető kezességet, melyet az Alapítvánnyal együttműködő pénzügyi intézmények igényelhetnek a belföldi vállalkozással kötött szerződéseikhez.

Alapítványi kezesség funkciói

- hitelképesség növelése
- hitelhez jutási feltételek javítása
- pénzügyi életképesség biztosítása

Alapítvány készfizető kezessége igényelhető

- Kölcsön/hitel-
- Bankgarancia-
- Lízing-
- Faktoring szerződéshez

Kezességvállalás kondíciói

- Kezességgel biztosított összeg: max. 1.000.000.000 Ft
- Kezességvállalás mértéke: 20-80 százalék
- Futamidő: minimum 91 nap, maximum 25 év
- A díjakat az alapítvány Üzletszabályzatának Hirdetménye tartalmazza

1054 Budapest
Kálmán Imre u. 20.
1392 Budapest, 62. Pf. 289
Zöld szám: 06 80 203 760
Telefax: (36 1) 373 8465
E-mail: office@avhga.hu
Honlap: www.avhga.hu

Az AVHA Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a kis- és középvállalkozások, valamint gazdálkodók számára tájékoztatást nyújt:

- az aktuális támogatási lehetőségekről,
- a kedvezményes hitel- és garancia-konstrukciókról, valamint
- segítséget nyújt beruházások tervezésében, megvalósításában.

Ingyenes telefonos és személyes konzultációs lehetőségek, tájékoztató anyagok megküldése.

Kedvezményes feltételek szerint igénybe vehetők:

- üzletviteli tanácsadás,
- mezőgazdasági szaktanácsadás,
- hitelkérelmek összeállítás,
- pályázati tanácsadás.

Hívja a **06 40 200 771**-es kék számot, vagy keressen minket a **tanacsadas@avhakft.hu** e-mail címen.

AZ ÉLELMISZER- FELDOLGOZÁS TÁMOGATÁSA

Megjelent a mezőgazdasági és élelmiszerfeldolgozó üzemek fejlesztésére kiírt pályázat, amelynek keretösszege 5 milliárd forint. A mezőgazdasági termelők 3-, a nem mezőgazdasági termelők 2 milliárd forintra pályázhatnak. A kérelmeket 2012. június 22. és július 23. között lehet beadni a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalhoz.

Támogatást a versenyképesség javítására, a termékszerkezet átalakítására, az élelmiszerbiztonsági és környezetvédelmi feltételek javítására, az energiafelhasználás ésszerűsítésére, az üzemirányítás korszerűsítésére, illetve vágópontok kialakítására lehet kérni. A pályázaton minimum 2,5, maximum 100 millió forintos támogatás igényelhető. A vágópont létesítése esetében 30 millió, a termelésirányítási szoftverek és hardverek beszerzése esetében 10 millió forint a támogatási plafon.

PÁLYÁZAT MIKRO- VÁLLALKOZÁSOK SZÁMÁRA

2012. június 1. és 30. között ismét lehetőség nyílik arra, hogy az ötezer fő alatti lakosságú és a legfeljebb 100 fő/km² népsűrűségű településeken tevékenykedő mikrovállalkozások - a LEADER program keretében - támogatásért pályázhatnak a Darányi Ignác Terv európai uniós forrásokat is felhasználó pénzügyi keretéből. A vállalkozások legalább 1 millió, legfeljebb 35 millió forintot igényelhetnek.

A támogatási hányad a hátrányos helyzetű településeken 65, máshol 60 százaléka az elszámolható költségeknek. A rendelkezésre álló támogatási keret 7 milliárd forint, amelynek felhasználásáról a LEADER Program végrehajtására létrejött ügynevezett Helyi Akciócsoportok döntenek.

FENNTARTÁSI TERVEK KÉSZÍTÉSÉNEK TÁMOGATÁSA

A magyarországi Natura 2000 területek az Európai Unió ökológiai hálózatának részei. A természetes élőhelyek, valamint az állat- és növényfajok védelme érdekében jelölték ki azokat. E területeken össze kell hangolni a gazdálkodást a természetvédelmi célkitűzésekkel.

A Vidékfejlesztési Minisztérium által meghirdetett pályázat alapján, a Darányi Ignác Terv vidékfejlesztési programjának támogatásával az országban most közel 250 Natura 2000 terület esetében készülhet fenntartási terv.

A fenntartási terv a Natura 2000 területen élő állat- és növényfajok védelmével és a terület céljaival összhangban fogalmaz meg ajánlásokat. Magyarországon a Natura 2000

területek jelentős része mezőgazdasági hasznosítású. A fenntartási tervek segítik a gazdálkodókat, hogy megismerjék a terület természeti értékeit, a környezetvédelmi célokat és a gazdálkodási, területhasználati irányelveket.

A költségvetési szervek, a civil szervezetek és a gazdasági társaságok 2012. július 15. és 2012. augusztus 15. között igényelhetnek forrást a fenntartási tervek elkészítésére, a csaknem 550 millió forintos támogatási keretből. A kérelmeket a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalhoz kell benyújtani.

A támogatás feltétele a Vidékfejlesztési Minisztériumban létrejött Szakmai Bizottság javaslata.

ERDÉSZETI TÁMOGATÁSOK

Magyarország területének több mint 20 százalékát borítja erdő. A mintegy 2 millió hektárnyi erdőből 800 ezer hektár magántulajdonban van, 1,2 millió hektár pedig állami vagy közösségi terület. A teljes erdőterületből 800 ezer hektárnyi található Natura 2000 térségben, amelyből 190 ezer hektár van magánkézben.

A nagy súllyal bíró erdőgazdálkodást 2012 májusában két pályázati konstrukció is segítette a Darányi Ignác Tervben: a Natura 2000 erdőterületeken gazdálkodóknak szóló kompenzációs támogatás és a fiatal erdők ápolásának támogatása.

Az év második felében várhatóan meghirdetésre kerül további három erdészeti támogatási konstrukció, amelyek feltételeit azért módosította a tárca, hogy azok hatékonyabban szolgálják az erdőgazdálkodók érdekeit. A módosításra került támogatási konstrukciók az alábbiak szerint változtak:

- Az erdő-környezetvédelemre igényelhető támogatást többek között erdei tisztások fenntartására, vagy természetkímélő anyagmozgatásra lehet felhasználni. A szubvenció forrás összege most 40 százalékkal emelkedett. Egy pályázó 50 és 280 euró (azaz 15 és 80 ezer forint) közötti ösz-

szeget kaphat hektáronként, attól függően, hogy milyen tevékenység után kéri a támogatást.

- Erdészeti potenciál (állomány, termőképesség) helyreállítására akkor pályázhatnak az erdészek, ha valamilyen természeti (fagy, szél, belvíz, aszály, tűz) kárt szenvedtek el erdeik. A tárca most két és félszeresére emelte a támogatás maximumán igényelhető összegét: hektáronként 200 és 2065 euró (azaz 60 és 620 ezer forint) közötti támogatáshoz juthatnak hozzá a jelentkezők.

- Az erdőszerkezet átalakítására adható támogatás célja a leromlott állapotú, vagy idegen fajokból álló erdők helyett tájhoz, egészséges erdők telepítése. Ennek feltételeit is módosította a minisztérium. Az erdőgazdálkodóknak eddig gondot okozott, hogy támogatást csak a szerkezetátalakítást megelőző tarvágás után kérhettek, most azonban a fák kivágásával megvárhatják a támogatási határozatot.

A szóban forgó három pályázatra összesen több tízmilliárd forint áll rendelkezésre. Az erdőtervvel rendelkező erdőgazdálkodók nyújthatnak be majd támogatási kérelmeket.

TÁMOGATÁS BORÁSZATI GÉPEK BESZERZÉSÉHEZ

A 2012/2013. borpiaci évben is igényelhető viszsza nem térítendő támogatás a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalnál olyan új borászati gépek és technológiai berendezések vásárlására, amelyek javítják a vállalkozás összeteljesítményét. A támogatás feltételeit a 83/2011. (VIII. 31.) VM rendelet szabályozza. A támogatási kérelmeket a 2012. október 16. és 2012. december 17. közötti időszakban lehet majd benyújtani olyan a borászati gépkatalógusban szereplő gépekre, amelyeket a gazdálkodó 2012. március 1-jét követően vásárolt meg, a támogatási kérelem benyújtásáig a vételárát teljes egészében kifizette és a gépet üzembe helyezte. Nem igényelhető támogatás olyan gépre, amely esetében a gyártás napja és a támogatási kérelem benyújtása között 2 évnél hosszabb idő telt el.

A támogatás igénybe vételéhez az alábbi feltételeknek is meg kell felelni. 1) A gép üzemeltetésének helye Magyarország területén van. 2) A gépet a támogatási döntés közzétételétől számított legalább 5 évig rendeltetésének megfelelően, a vonatkozó engedélyk és előírások betartásával kell használni, üzemeltetni. 3) Az üzemeltetési kötelezettség időtartama alatt a gép nem idegeníthető el és nem adható bérbe, de jótállás alapján történő csere, amortizáció, lopás, működésképtelenné vagy használhatatlanná válás esetén saját forrásból a hatályos gépkataló-

gusban szereplő, azonos rendeltetésű, azonos vagy jobb paraméterekkel rendelkező új gépre cserélhető.

A támogatás mértéke (intenzitása) mikro-, kis- és középvállalkozásnak minősülő igénylők esetében a vásárolt gépek nettó vételárának 40, míg nagyvállalatoknál annak 20 százaléka. Az odaítélhető támogatás összegének egy gazdálkodó esetében meg kell haladnia az 1 millió forintot, de nem lehet több mint 100 millió forint. A 2012/2013. borpiaci évben ezen a jogcímen 4 millió eurós, azaz mintegy 1,2 milliárd forintos támogatás fizethető ki.

AZ EGYSÉGES KÉRELEM BENYÚJTÁSA

Az egységes kérelemben, a legtöbb gazdálkodót érintő területalapú támogatás mellett, további 25 jogcímen lehet támogatást igényelni. 2012. május 15-én lejárt a szankciómentes egységes kérelem beadás határideje a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalnál. A hivatal adatai szerint két jogcímen sokan még nem nyújtották be kérelmeiket. Az elkülönített bogycs gyümölcs támogatás esetében 20 százalék körüli a kérelmezők száma a potenciálshoz képest. A Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás esetében a várakozásokhoz képest ugyancsak kevesebb kérelem érkezett be. Ezért a hivatal az új kérelmeket még 2012. június 11-ig befogadja, ám a megállapított támogatási összeg már munkanaponként 1 százalékkal csökken. A 2012. május 15-ig beadott kérelmek módosítására 2012. május 31-ig van lehetőség.

A területalapú támogatásra az a gazdálkodó jogosult, aki jogszerű földhasználónak minősül. Ezért a Hivatal felhívta az egységes területalapú támogatást igénylő gazdákat figyelmét arra, hogy be kell jelenteniük a földhasználatot a körzeti földhivatalnál. Jogszerű földhasználónak minősül az, aki 2012. június 11-i dátum szerinti állapotnak megfelelően földhasználóként bejegyzésre került a földhasználati nyilvántartásba.

NEM TERMELŐ MEZŐGAZDASÁGI BERUHÁZÁSOK TÁMOGATÁSA

A támogatás célja a nem termelő beruházások révén a vidéki táj megőrzése, az egyedi tájérték fenntartása, a növény- és állatvilág fajgazdságának növelése földhasználati intézkedések (sövénytelepítés, mezővédő fásítás, gyeptelepítés) vagy eszközbeszerzések (természetes alapú kerítés, madárvédelmi berendezések) megvalósításával.

A földhasználati intézkedések esetén a beruházást legkésőbb a támogatási kérelemnek helyt adó határozat jogerőre emelkedését követő év május 31-ig, eszközbeszerzés esetén legkésőbb a támogatási kérelemnek helyt adó határozat jogerőre emelkedését követő 12 hónapon belül meg kell valósítani.

A támogatás mértéke az elszámolható kiadások 100 százaléka, de a teljes szubvenziós összeg célprogramonként maximum 100 millió forint. Azok a gazdálkodók nyújthatnak be 2012-ben kifizetési kérelmet, akik nem termelő beruházási támogatásnak helyt adó vagy részben helyt adó jogerős támogatási határozattal rendelkeznek.

GARANCIA

Az Agrár- Vállalkozási Hítelgarancia Alapítvány időszaki kiadványa, szerkesztéséért felelős az AVHA Kft. (megjelenik az agrárlapok mellékleteként)

Felelős kiadó: dr. Herczegh András | Szerkesztőségi titkár: Horváth Attila | Szerkesztőség: 1054 Budapest, Kálmán Imre u. 20. | Telefon: (1) 373 8453 | Zöld szám: (80) 203 760 | Fax: (1) 373 8455
Stúdió: Armadillo Design Kft. 1045 Budapest, Berni u. 1. | Nyomja: Veszprémi Nyomda Zrt. 8201 Veszprém, Órház u. 38.